

Муниципальное дошкольное образовательное
бюджетное учреждение Детский сад «Умырзая» д.
Валитово муниципального района Хайбуллинский район
Республики Башкортостан

Башкортостан Республикаһы Хэйбулла районы
муниципаль район Вәлит ауылы “Умырзая” балалар
баксаһы муниципаль бюджет мәктәпкәсә белем биреү
учреждениеһы

ПОРТФОЛИО

Статистические данные:

-Охват обучением на башкирском языке за последние 3 года составляет:

2018-2019 учебный год- 34 детей;

2019-2020-32 детей;

2020-2021 учебный год-29 детей.

-Национальный состав воспитанников: все дети башкирской национальности ,что составляет 100%.

-Функционирует 2 разновозрастная группа.

-Обучение ведется на башкирском языке.

-Педагогический состав со знанием башкирского языка:

Осипова Люция Фазулловна, образование среднеспециальное, соответствует занимаемой должности;

Рахматуллина Разиля Юнусовна, образование высшее, без категории.

Статистик мәғлүмәт:

Башкорт телен укытыуға йәлеп ителгән һуңғы өс укыу йылындағы балалар һаны :

2018-2019 укыу йылы -34 бала;

2019-2020 укыу йылы-32 бала;

2020-2021 укыу йылы-29 бала.

-Тәрбиәләнеүселәрҙең милли составы: барыһы ла башкорт милләтенән,100% тәшкил итә.

-Балалар баксаһында төрлө йәштәге ике төркөм эшләй.

-Укытыу башкорт телендә алып барыла.

-Башкорт телен белгән педагогтар:

Осипова Люциә Фәзулла кызы,махсус урта белемле,биләгән вазифаһына ярашлы;

Рәхмәтуллина Рәзилә Юныс кызы,юғары белемле, категорияһыз.

Приоритетные направления работы нашего детского сада:

- Организация и внедрение методов сотрудничества по преемственности «семья – детский сад - школа»;
- Укрепление и сохранение здоровья детей и пропаганда ЗОЖ;
- Совершенствование работы по ознакомлению с родным краем, традициями и обычаями народов Башкортостана.
- Материально – технические условия обеспечивают достаточно высокий уровень охраны и укрепления здоровья детей.
- Из года в год ведется целенаправленная работа по укреплению и обогащению предметно - развивающей среды и материально - технической базы детского сада.

Безҙең балалар баксаһының өҫтөнлөклә йүнәлештәре:

- «Ғаилә - балалар баксаһы - мәктәп» араһындағы күсәгилешлекте тәьмин итеү;
- Баланы физик яктан нығытыу, һаклау һәм сәләмәт тормош рәүешен пропагандалау;
- Тыуған як, башкорт халкының һәм Башкортостанда йәшәгән халыктарҙың традициялары, йолалары менән таныштырыу эшен камиллаштырыу.
- Балаларҙың сәләмәтлеген нығытыу һәм һаклауға матди техник шарттар тәьмин ителә.
- Йылдан – йыл балалар баксаһында матди техник һәм предметлы – үҫтереүсә мөхитте нығытыу һәм байытыу буйынса максатлы эш алып барыла.

Введение сайта ДОО на двух государственных языках РБ:

Вся информация деятельности детского сада открыта и доступна общественности. Сайт дошкольной группы ведется на двух языках, так как государственными языками Республики Башкортостан на всей ее территории являются башкирский и русский языки: башкирский язык как язык башкирской нации, реализовавшей свое право на самоопределение, русский язык как государственный язык Российской Федерации.

Балалар баксаһы эшмәкәрлеге тураһындағы мәғлүмәт бар йәмәғәтселек өсөн асыҡ . Балалар баксаһы сайты ике телдә алып барыла, сөнки Башкортостан Республикаһының бөтә территорияһында башкорт һәм рус телдәре дәүләт теле булып тора: башкорт телен башкорт милләте теле буларак, үзенең үзбилдәләнешкә хокуғын тормошка ашырыу, рус теле Рәсәй Федерацияһының дәүләт теле буларак.

Реализация основной образовательной программы дошкольного образования

Педагоги исходя из содержания ООП ДО формирует у детей нравственно-патриотические чувства и качества посредством этнокультурного развития.

Задача, которую мы ставим перед собой - научить детей любить землю, где родился и вырос, любить свой народ, его обычаи и традиции, уважать культуру других народов, знакомить детей с историей, бытом и фольклором народов, проживающих в нашей местности.

В своей работе воспитатели используют следующие программы: Примерная ООП ДО «От рождения до школы» под ред. Н.Е.Вераксы, Т.С.Комаровой, М.А.Васильевой.

«Башкорт балалар баксалары өсөн комплекслы укытыу - тәрбиә программаһы» авт. Нафикова З.Ғ, Ғәлиева Ғ.Ғ.

«Башкортостан-тыуған илем». Мәктәпкәсә йәштәге балаларға Башкортостан Республикаһын өйрәнеү программаһы Азнабаева Ф.Ғ., Альбакова Г.Ш., Буранбаева А.Р.

Для реализации программы используем такие формы работы, как экскурсии, ООД, беседы, игры, развлечения, праздники, встречи с интересными людьми, фольклор.

В детском саду функционирует мини-музей. Здесь собраны предметы старинного народного быта с национальными элементами.

Мы знакомим детей с народными праздниками. Народные традиции, успешно способствуют решению разнообразных воспитательных задач своей красочностью, выразительностью, массовостью и наглядностью. В праздниках присутствуют тончайшие наблюдения людей за характерными особенностями времён года, погодными изменениями, поведением животных, птиц, насекомых, растений. Это народная мудрость, сохранённая в веках, и это мы стараемся передать детям. Проводятся такие праздники и развлечения, как «Башкортостан-тыуған ерем», «Бәпес туйы», «Шәжәрә байрамы», «Кар һыуына барыу йолаһы», «Карға буткаһы», «Кейез баһыу», «Сәмбөлә байрамы», «Һабантуй».

Приоритетные направления работы нашего детского сада:

- Организация и внедрение методов сотрудничества по преемственности «семья – детский сад - школа»;
- Укрепление и сохранение здоровья детей и пропаганда ЗОЖ;
- Создание в детском саду атмосферы национального быта;
- Широкое использование фольклора (сказки, загадки, поговорки и т. д.);
- Знакомство с народными играми , с праздниками;
- Знакомство с народным искусством;
- Материально – технические условия обеспечивают достаточно высокий уровень охраны и укрепления здоровья детей.
- Из года в год ведется целенаправленная работа по укреплению и обогащению предметно - развивающей среды и материально - технической базы детского сада.

Безҙең балалар баксаһының өстөнлөклә йүнәлештәре:

- «Ғаилә - балалар баксаһы - мәктәп» араһындағы күсәгилешлелекте тәмин итеү;
- Баланы физик яктан нығытыу, һаклау һәм сәләмәт тормош рәүешен пропагандалау;
- Тыуған яҡ, башҡорт халкының һәм Башҡортостанда йәшәгән халыктарҙың традициялары, йолалары менән таныштырыу эшен камиллаштырыу.
- Балаларҙың сәләмәтлеген нығытыу һәм һаклауға матди техник шарттар тәмин ителә.
- Йылдан – йыл балалар баксаһында матди техник һәм предметлы – үстәреүсә мөхитте нығытыу һәм байытыу буйынса максатлы эш алып барыла.

Календарно-тематическое планирование содержания ООП ДО

Календарь –тематик план

Ай	Азна	Темалар	Йомғаклау сараһы
Сентябрь	1-4-се азна	Көҙһылыу	Байрам: “Көҙһылыу беззә кунакта”
Октябрь	1-4-се азна	Башкортостан-гөлбостан	Байрам: “Башкортостан- тыуған ерем”
Ноябрь	1-2-се азна	Дуслык ептәре	Ижади күргәзмә “Дуслык”(башкорт халык әкиәттәренән)
	3-4-се азна	«Халкым бизәктәре»	Күргәзмә : «Алтын кулдар»(ата-әсәләр менән кул эштәре)
Декабрь	1-4-се азна	«Һаумы,кыш!»	«Яңы йыл байрамы» Балалар ижады күргәзмәһе: «Безең якта кыш»
Гинуар	3-4-се азна	«Башкортостандың хайуандар донъяһы»	Акция: «Коштарға ярзам итәйек»(тағарактар эләү)
Февраль	1-2-се азна	«Йәшеллек донъяһы»	Тәжрибә: « Гөл үстәрәм» (ботактан,орлоктан,япрактан)
	3-4-се азна	«Ил һаксылары»	Иртәлек «Ватанды һаклаусылар көнө». Күргәзмә: «Хәрби техника»
Март	1-се азна	Әсәләр нур сәсәләр	Иртәлек «Әсәйем –күз нурым».
	2-4-се азна	Халкымдың көнкүреше	
Апрель	1-4-се азна	Халкым йолалары һәм гөрөф-ғәзәттәре	Йола байрамы: «Бәпес туйы»
Май	1-2-се азна	«Еңеү көнө»	Күргәзмә: «Олатайым фотоһы»
	3-4-се азна	«Һаумы,кояшлы йәй!»	Балалар һабантуйы

Методические разработки, способствующие сохранению и развитию башкирского языка

Развивающая этнокультурная предметно-пространственная среда Үстөрөүсө этномәзәни предметлы мөхит

В детском саду созданы условия для взаимодействия детей со сверстниками и взрослыми-предметно-пространственная среда, с учетом возрастных особенностей, интересов, потребностей и желаний детей. Предметно-развивающая среда раскрывает содержание регионального компонента в организации центров разных видов деятельности детей; это выставки книг башкирских писателей, поэтов, раскраски по мотивам башкирских народных сказок и литературных произведений современных авторов, образцы народных игрушек, одежды, народных промыслов, занятий народов.

Безҙең балалар баксаһында балаларҙың йәш үзенсәлектәренә, кызыкһыныуына һәм теләктәренә таянып, төркөмдәрҙә белем биреү эшмәкәрлеген тәмин итеү, балаларҙың тиҫерҙәре һәм өлкәндәр менән аралашыуын булдырыу өсөн үстөрөүсө предметлы мөхитойошторолған. Үстөрөүсө предметлы мөхит балаларҙың төрлө эшмәкәрлек үзәктәрендәге төбәк үзенсәлектәренә йөкмәткеһен асып бирә: Башкортостан язуыусыларының портреттары зәм китаптары күргәзмәһе, башкорт халыҡ әкиәттәре һәм хәҙерге заман авторҙарының әҙәби әҫәрҙәре, улар буйынса һүрәт төшөрөү, кул эштәренә технологик карталар, схемалар, Башкортостан Республикаһында йәшәүсә халыҡ уйынсыктары өлгөләре, кейем-һалымдары, кәсептәре, шөғөлдәре үстөрөүсө предметлы мөхит ойоштороуға уның йөкмәткеһе баланың белем, рух, физик һәм уның дөйөм үҫешенә, теләктәрен кәнәғәтләндерәү талаптарына тап килә.

Театрлаштырыу эшмәкәрлеге

Кейенеп-яһангу мөйөшө

Музыка мөйөшө

Тыуған якты өйрәнеү үзәге

Телмэр үзэгө

Уйын үзэгө

Тәбиғәт мөйөшө

Ғыңлы сәнғәт үзәге

Оснащенность ДОО современными интерактивными средствами обучения Заманса интерактив укыу саралары менэн йыһазландырыу

Детский сад оснащен современными интерактивными средствами обучения.

Компьютерно-техническое оснащение используется для различных целей:

- для демонстрации детям познавательных, художественных, мультипликационных фильмов, литературных и музыкальных произведений;
- для поиска материалов, обеспечивающих реализацию ООП;
- для предоставления информации родителям(законным представителям).

Балаларзы белем алыу процессына кызыкһындырыу өсөн, заманса интерактив укыу саралары әүзем кулланыла һәм балалар менэн даими эш алып барыла.

Компьютер-техник йыһазландырыу төрлө максаттарға кулланыла:

- балаларға йәнһүрәттәр, нәфис фильмдар, музыкаль һәм әзәби әсәрзәр күрһәтеүгә;
- төп белем биреү программаһын үтәүгә материалдар эзләү;
- ата-әсәләргә мәғлүмәт биреү өсөн.

Внедрение и использование инновационных технологий, методов и приемов в образовательный процесс, способствующих приобщению к истории, культуре, обычаям, традициям башкирского народа

В нашем детском саду созданы благоприятные условия по обучению истории, культуре, обычаям, традициям башкирского народа . Оформлен уголок, имитирующий обстановку в юрте. Имеется палас, подушка, лоскутное одеяло, сундук, ковер, полонтенце, самовар, кумган, поднос, тустак, кашмау, хакал, тюбетейка, тирмень, куклы в башкирских костюмах, детские национальные костюмы.

Киләсәк быуынды тормошга әүзем карашта булған ,кешелек донъяһының мәзәни һәм рухи киммәттәрен ыңғай кабул иткән ирекле һәм милләтенә тоғро булған ,уны үстәреүгә ынтылыусы шәхес итеп тәрбиәләү — безҙең мөһим бурысыбыз.

Был эште тормошга ашырыуға кескәйҙәрҙе башкорт халкының көнкүрөшө, үткән тарихы, ауыз-тел ижады, сәнғәте, мәзәниәте, ғөрөф-ғәзәттәре, йолалары менән таныштырыу зур һөҙөмтә бирә.

Тәрбиәселәр заман үзгәрештәре менән бәйлә педагогик асыштар, технологик алымдар кулланып, халыҡ тәрбиәүи канундарының, төпкөлөнә тәрәнерәк күз һалып, фольклор, әҙәбиәт, сәнғәт, ауыз-тел ижады аша был бурысты үтәйбез. Әлбиттә, тыуған якты өйрәнеү халықтың, аш-һыуы, кәсеп-һөнәре, кейеме, йолаларына ғына кайтып калмай. Был эш башкорт теле, музыка, һынлы сәнғәт дәрестәрендә, уйын эшмәкәрлегендә, байрам иртәлектәрендә киң һәм тәрән алып барыла.

Безҙең балалар баксаһында башкорт халкының тарихын,мәзәниәтен,ғөрөф-ғәзәттәрен, йолаларын өйрәтәүгә уңайлы шарттар булдырылған. Тирмәгә окшаған мөйөш,бәләкәй музей , булдырылған.Унда урыңдыҡ,йөн иләү королмаһы,һандыҡ,һуғылған келәм, корамышлы буй юрғандар,тастамал,самауыр, кымыз бешкес, милли кейемдәр бар.

Взаимодействие с семьей и социальными институтами в части обучения и воспитания детей на башкирском языке

Задачи во взаимодействии с семьей мы видим не столько в просветительской работе, сколько в организации совместной деятельности во вопросам обучения и воспитания детей на башкирском языке. Большое значение мы придаем активным формам взаимодействие с семьями воспитанников: выставкам совместного творчества, развлечением с участием родителей по региональным компонентам. Проводится консультация, анкетирование родителей (законных представителей).

Безҙең балалар баксаһында ата-әсәләр менән эшмәкәрлек төрҙәре бик күп һәм улар менән берлектә үз милләтенең көнкүрешен, тарихын, әҙәбиәтен, сәнғәтен, мәҙәниәтен, ғөрөф-ғәҙәтен, йолаларын өйрәнәбез. Халыҡ ижадын киң кулланып, халыҡ педагогикаһына таянып үсеп килгән быуынды зиһенлерәк, аңлырак һәм үз милләтенең ысын патриоты итеп тәрбиәләү, милли мәҙәнилеген үстөрөүгә ғаилә менән берлектәге эш һөҙөмтәле була. Шулай уҡ «Ағинәйзәр» клубы, катын-кыҙҙар советы һәм ауыл китапханаһы менән берлектә төрлө саралар үткәреп торабыз.

Өлөсөйөм һандығы

Сөмбөлө байрамы

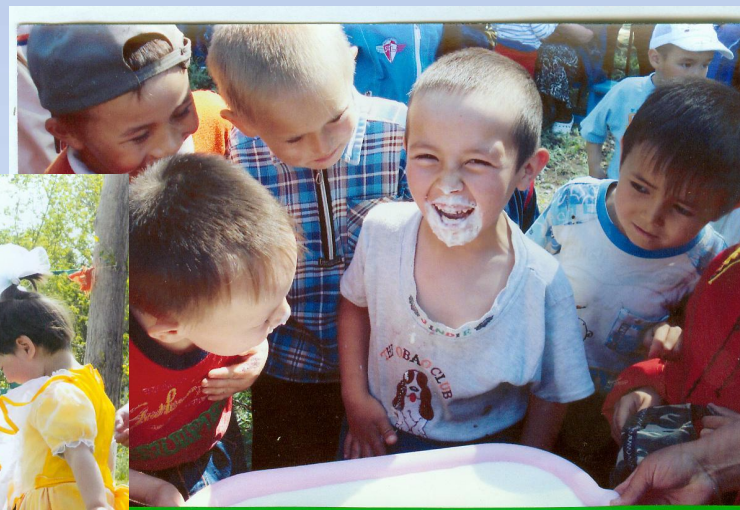
Бәпес туйы

Кейез басыу

Ғабантуй

Йомабикә Сәләхетдин кызы Ильясова менән осрашыу

Вәлит ауылы "Умырзая" балалар баксаһында райондың мәктәпкәсә белем биреү учреждениялары мөдирҙәренең "Балалар баксаһының белем биреү эшмәкәрлегендә башкорт телен укытыу зәм туған телде өйрәнеүзә системалы караш" темаһына арналған методик ултырыш

Результаты и достижения в образовательной деятельности ДОО и детей

Год	Уровни	высокий		средний		низкий	
		начало учебного года	конец учебного года	начало учебного года	конец учебного года	начало учебного года	конец учебного года
2017-2018	показатели %	25	36	43	57	20	17
2018-2019	показатели %	21	31	31	38	29	18
2019-2020	показатели %	23	30	35	47	28	21

Активные ссылки на публикации коллектива, в том числе в СМИ о достижениях ДОО, социальных сетях об эффективных практиках образовательной деятельности по обучению башкирскому языку и распространению педагогического опыта педагогов

МУНИЦИПАЛЬНОЕ КАЗЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
МЕТОДИЧЕСКО-ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЦЕНТР ОБРАЗОВАНИЯ
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА ХАБУЛДИНСКИЙ РАЙОН
РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН

Прикоснуться к природе всем сердцем!
Прикоснуться к природе всем сердцем!

Сборник публикаций

Фольклориада-2020

Бәпәс туйы

Киләсәк быуындың милли уҙанын үстөрөүгә, туған теләбезгә һаҡлап калыуға халыҡбыҙҙың быуындан-быуынға күсеп килгән «ариф-ғазаттар», йолалары, ауыз-тел ижады өлгөләре зур роль уйнай.

Быуындар күсәгиләшкән һаҡлап калыу Башҡорт халқының төплө ахылын, фәһемле фекерҙәрен киләте быуындарға аманат итеп тапшырыу максатында Валит ауылы китапханаһы «Умырзая» балалар баҡсаһы, ауыл клубы менән берлектә төрлө саралар үтәрә. «Сәмбәлә», «Карға утҡаһы» байрамдары, бойк әзип Мостай Кәримдең ыуыуына 100 йыл тулыға – «Күкрәгемдән коштарторам» эзби-музыкаль сәһә, Башҡорт теле көнөнәналған «Һөйөклө башҡорт теле» шиғриәт китабына ла ил китапханаһы янында төп киләүсә «Ағинайҙар» шмаһы катнашлығын үткәрелде. Ошо уҡ максатта балалары танын башҡорт халыҡ иттәре сәхнәләштерелә.

Быуындар күсәгиләшкән һаҡлап калыу Башҡорт халқының төплө ахылын, фәһемле фекерҙәрен киләте быуындарға аманат итеп тапшырыу максатында Валит ауылы китапханаһы «Умырзая» балалар баҡсаһы, ауыл клубы менән берлектә төрлө саралар үтәрә. «Сәмбәлә», «Карға утҡаһы» байрамдары, бойк әзип Мостай Кәримдең ыуыуына 100 йыл тулыға – «Күкрәгемдән коштарторам» эзби-музыкаль сәһә, Башҡорт теле көнөнәналған «Һөйөклө башҡорт теле» шиғриәт китабына ла ил китапханаһы янында төп киләүсә «Ағинайҙар» шмаһы катнашлығын үткәрелде. Ошо уҡ максатта балалары танын башҡорт халыҡ иттәре сәхнәләштерелә.

«Ағинайҙар» клубы ағри катнашты. Был йолаларға, ата-әсәләргә

туған теләбезгә һаҡлап калыу, киләсәк быуынды милли рухта тәрбиәләү максатында уҙғарылды.

Байрамды асып, баҡса хеҙмәткәрҙәре Г.Юнысоваһың «Бәләс кайтты» йырын башкарҙы. Сараны алып барыусы Айгөл Валитова исемдәрҙең кеше яҙмышын да, «һөйөклө» уйнауы, балаға исем һайлағанда қоллаққа ятышы, нәғәнәле исем һайлау қарақлеғен әйтеп үтте. Байрамға киләүсә асайҙар һәм ағинайҙары, һикерткестәр һәм әүр кестәр қойлап ишеттерҙе.

Кескәй балалар Айыр-бейәүҙәре сараны тәла йәһләндәреп ебә.

Уларға қарап һоқлаһан мөһкиһ түгел иһе. Сә күһтәһәһтәрҙән һығыл дауам итте. Баҡса мәлиһ Айгөл Тиммерһан «Һызы брыһына ла рөһмәһ» һүҙҙәре әйтеп, һнде традицияға әйләһгән дөһөм сараларға тағы ла үткәрәү теләгән кәрҙе.

Уатырыш

Төп бурыс — туған телде өйрәнәү

Валит ауылы «Умырзая» балалар баҡсаһында райондың мәктәпкәсә белем биреу учреждениелары меһдиҙәрәһең «Балалар баҡсаһының белем биреу ашықкәрләһгәндә башҡорт телеһ уҡытыу һәм туған телде өйрәнәүгә системаһы хараш» темаһына арналған методик ултырышы булып үтте.

Уатырыш бөгөнгө көндөң мөһим мәсьәләһе буйыһса дәрестәр күрһөтөү, фекер алышыу, түңдәрәк өстал формалыһнда ойшоһторолдо. Сарала 4 тема («Белем биреу процесында кәһтәһнаш мауһсыларың туған телде уҡыту һәм өйрәнәү буйыһса хоҡуғы һ көйләүсә норматив-хоҡуқи докуменһтар», «Башҡорт телдең белем һәм тәрбиә биреу үзәнсәләктәре», «Ике телдәлек шарттарында туған телде һөйөү тәрбиәләү», «Мәктәпкәсә йәштөгә балаларың туған рус телдең төмәләһрәһи үстөрөү» буйыһса сығыш яһланалар. Башҡорт телеһ яһанһууа төп проблема итеп уҡытыуа бала менән туған телде аралашыуың көмөүе күрһөтөлдә. Беҙҙең төп башҡорт районы өһөн башҡорт телеһ уҡытыу артыҡ зур проблеһа булып төрмауы ла һыҙығы өһтөнә аһында. Башҡорт телдең дөгә методик кулланмалар, дәрестәр етеһмәүгә гена бер

аҙ борһолоу тыуыуа. Уатырыш һуңында тәрбиәсәләргә, ата-әсәләргә тәкдирдәр һнде релде. Башҡорт балалар баҡсаһы һәм төркөмдәрәһи тик башҡортса һөйләшеү һәм аралашыуы талап итеү. Ата-әсәләргән балааларың тәрбиәләһгәндә халыҡ ауыз-тел ижады һ кулланһуларың тәкдир итергә. Балаалар баҡсаһында тәрбиәсәләргә башҡорт телеһ өйрәнәү, төмәр үстөрөү төп бурыс итеп жуығыра, даһи эш алып барыра. Туған телде өйрәһгәндә дәрестәрҙә уйындары күбәрәк кулланһра, һөнки уйыһ аша уа телде

үлөһтөрә. Ауыз-тел ижады һ кулланһу, халығы педагогыһына таныһ эш итеү максатка ярашы буһуы һидәһһгәндә. Шуһай уҡ район методик берекмө өтәкөһө Рөһиһә Тужбаһна уатырыш барыһында туған телдәрҙәһгә уҡытыу-методик кулланмалар һәм программаларға байқау яһаны, уларың беҙҙең көнүәк проблемға ярашы буһуы һыҙығы өһтөнә ады. «Һыһ көндәлек эш барыһында һәр вақыт кулланһу моталаһ», — тиһе уа.

А.Валитова,
«Умырзая» балалар баҡсаһы меһдире.

2019 йылда Вәлитова Айгөл Тимерйән кызы Өфө калаһында үткәрелгән Башкорт теле һәм әзәбиәте укытыусыларының I Бөтә Рәсәй съезында катнашты.

В 2020 году Рахматуллина Разиля Юнусовна приняла участие в Конкурсе медиаконтента этнокультурного содержания дошкольного образования

